



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

672. Quid Episcopus juris habeat circa conferenda beneficia Collegiatarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

resignatio (uti id fieri potest. Paris. *loc. cit.* n. 23. Gabr. *conf.* 187. nu. 4. l. 1. & Rota *decis.* 23. in nov. *quæ est* 1. de rerum permut.) nam eo ipso, quod resignentur beneficia coram proprio Episcopo in Curia degente, dicuntur illa vacare in Curia per resignationem. Paris. *ibid.* n. 24. dicens esse communio-riorem, adeoque collatio spectat ad Papam, utpote cui specialiter reservata sunt beneficia vacantia in Curia. Paris. *ibid.* vel ad Cardinalem habentem indultum, in quo solet dari facultas conferendi omnia beneficia vacantia, præterquam per resignationem in Curia coram Papa; sed talia resignata coram Episcopo existente in Curia non sunt vacantia in Curia per resignationem coram Papa. Paris. *loc. cit.* ex eodem Gabriel *loc. cit.*

Quæstio 670. An, & qualem potestatem habeat Episcopus conferendi beneficia Ecclesiæ Cathedralis?

R Espondeo primò: Episcopus non habet intentionem suam fundatam in jure communi quoad collationem Canoniciatum & præbendarum Ecclesiæ Cathedralis, sicut illam fundatam habet in jure respectu aliorum dioecesium suarum beneficiorum. Lott. l. 2. q. 21. n. 81. citans Felin. in c. auditis. de præscrip. n. 10. & Rot. in Calliensis juris conferendi. 6. Martii 1617. Sed potius, si jus commune spectetur, secundum communio-riorem pertinet dicta collatio ad Episcopum, & Capitulum simul, ita ut Episcopus æqualem vocem cum Capitulo habeat. Lott. *loc. cit.* Card. de Luca de benef. d. 1. n. 26. Garc. p. 5. c. 4. n. 17. dicens, hanc esse communio-riorem, & securio-riorem, præcipue quia est approbata toties à Rota, cujus decis. quamplurimas refert nu. 14. citans insuper nu. 15. pro ea Mand. ad reg. 18. q. 14. ex n. 2. Rebuff. de nominatione. q. 8. n. 3. & *conf.* 60. & Castrop. *cit.* p. 27. n. 2. citans c. cum Ecclesia Vulterana. de elect. c. postulasitis. de concess. præb. c. 1. ne Sede vacant. in 6. & insuper Gonz. gl. 45. num. 36. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 9. contra Selv. p. 2. q. 22. à n. 12. Bursat. *conf.* 126. l. 2. n. 45. Quintadv. &c. apud Garc. n. 11. tenentes, spectare ad Episcopum privativè cum consensu tamen Capituli. Item contra Hostiens. in c. cum Ecclesia Vulteran. Coras. p. 2. c. 4. n. 4. Zechum apud eundem Garc. n. 12. tenentes, spectare ad Episcopum cum consilio Capituli. Addit Castrop. id maxime procedere, dum dicti Canoniciatus, & præbendæ erectæ sunt ex bonis communibus, uti id præsumitur in dubio; si enim constaret contrarium, nimirum quod Canoniciatus erecti fuissent de beneficiis aliis liberæ collationis ipsius Episcopi, spectaret eorum provisio privativè & totaliter ad Episcopum; cum per novam hujusmodi erectionem non alteretur jus Episcopo quæsitum. Card. de Luca de benef. d. 17. n. 6. & 9.

2. Respondeo secundò: idem dicendum de dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis; quod de jure communi non sint electivæ, seu spectent ad electionem Capituli, & earum confirmatio ad Episcopum, etiam si majores sint post pontificalem; sed solum de consuetudine, tradit Garc. *loc. cit.* n. 24. & 25. & 26. ne plus juris in iis haberet Capitulum, quam in præbendis; cum tamen deberet habere minus. Sed quantum est de jure communi spectent ad collationem simultaneam Episcopi, & Capituli, ut Garc. n. 20. & 21. juxta decis. Rotæ in Tarronens. Sacristia. 9. Junii 1600. & Abb. in c. cum Ecclesia Vulterana. de elect.

3. Respondeo terciò de cetero, si præcindatur à jure communi, spectenturque consuetudo, & præscriptio (cui deferendum est, ut ex ipso textu c. cum Ecclesia Vulterana. probant Fagn. *ibid.* n. 25. & DD. communiter, ut Card. de Luca *cit.* d. 1. n. 27.) contrarium sæpe accidit, dum Capitulum sine Episcopo præbendas conferre consuevit, & contra aliquando Episcopus sine Capitulo, ut de multis Hispaniæ Ecclesiis, & nominatim de Abulensi quodam collationem dignitatum competentem privativè Episcopo, testatur Garc. *loc. cit.* n. 27. Sic quoque cætera seu minora beneficia consistentia in Cathedralibus, ut portiones, Capellaniæ &c. Si sint de gremio Capituli, ex aliqua consuetudine, vel jure speciali spectare ad simultaneam Episcopi & Capituli collationem, tradit Castrop. *loc. cit.* n. 2. citans Gonz. & Azor. *ubi supra.* Porro qualiter, dum simultanea collatio spectat ad Episcopum & Capitulum, spectentur suffragia vel concordia, dicitur paulò post, ubi de Capitulo. Vide tantisper Garc. *loc. cit.* n. 28.

Quæstio 671. An, & quomodo, supposito jure simultaneo conferendi, Episcopus convocare possit Capitulum, & cogere ad faciendam provisionem?

R Espondeo primò: posse Episcopum convocare Capitulum, & cogere ad faciendam provisionem. Garc. p. 5. c. 4. n. 52. ex Mohed. *decis.* 1. de privileg. quamvis enim non possit convocare Capitulum, si de re ad suum vel suorum commodum spectante agatur, ut Trid. *sess.* 25. c. 6. hoc tamen decretum intelligendum, ut S. Congregatio in una Segunt. 3. Sept. 1587. quando agitur de eo, quod privatim interest Episcopi, etiam si spectet ad ipsum tanquam ad Episcopum, Secus si de re spectante ad ipsius Episcopi jurisdictionem, officium, dignitatem, administrationem, & regimen; jam verò in collationibus cessat peculiaris consideratio, interesse Episcopi; cum illæ ad eum, non ratione privati nominis, sed dignitatis Episcopalis pertineant. Garc. n. 53. & 54. juxta Rot. in Hispal. juris vocandi 26. Junii 1591.

2. Respondeo secundò: non potest tamen Episcopus restringere, & abbreviare tempus semestris Capituli, quod habet ad providendum de jure. Garc. n. 55. citans Baysum in *director. Electionum.* p. 3. c. 4. Cuchum in *institur. majorib.* l. 4. tit. 1. n. 179. Nec potest cogere Capitulum ad providendum. Quin & congregato per Episcopum, vel aliàs Capitulum ad providendum, posset major pars, si vellet provisionem differre. Garc. n. 56. citans Lamb. de *jurep.* p. 2. l. 2. q. 2. a. 19. num. 10. Abb. Sicut contra neque Capitulum Episcopo restringere & abbreviare terminum 6. mensium, & requirere ac vocare Episcopum, ut intersit provisioni intra certum tempus. Garc. n. 57. citans Rebuff. &c.

Quæstio 672. Quid Episcopus juris habeat circa conferenda beneficia Ecclesiarum Collegiatarum?

R Espondeo primò: cum in Ecclesiis cesset ratio, cur in Cathedralibus simultaneam habeat cum Capitulo, nimirum erectio Canoniciatum ex bonis communibus Episcopi & Capituli, neque etiam tanta sit communitio Episcopi cum tali Capitulo, quanta est in Cathedralibus, inspecta
juris

juris communis dispositione, Episcopus simultaneam cum Capitulo earum Ecclesiarum pretendere non potest. Lott. l. 2. q. 21. n. 135. multoque minus, ut tenent Joan. de Imol. in c. cum Ecclesia Vulterana, n. 5. & alii quidam solidam collationem. Lott. *ibid.* etiam adhibito duntaxat consilio Capituli, ut Federic. de Senis. *conf.* 34. n. 1. Sed

2. Respondeo secundo: praescindendo à consuetudine, secundum juris communis dispositionem, jus praesentandi seu eligendi ad Canonicatus praebendasq; Collegiarum competit earum Capitulo, ejusque Praelato immediato, si habeat; jus autem instituendi vel confirmandi spectat ad Episcopum. Castrop. *loc. cit.* n. 2. citans Gonz. *gl.* 45. n. 47. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 9. Garc. p. 5. c. 4. num. 64. Lott. *loc. cit.* citans Abb. in c. cum Ecclesia Vulterana. n. 8. & Jo. de Lignario, atque Rotam huic sententiae crebrius & tenacius adhaesisse ab anno 1520. nihilominus Jo. And. in c. significatum, de praeb. n. 1. Put. *decis.* 130. l. 1. Lap. *alleg.* 31. n. 1. Decian. *conf.* 6. n. 11. l. 1. & Rota aliquando apud Lott. *loc. cit.* sentiunt, solidam illorum beneficiorum provisionem spectare ad Capitulum & ejus Praelatum, sine aliqua Episcopi participatione, quibus consentire videretur Card. de Luc. de benef. d. 12. n. 13. dum ait: in Collegiatis collatio Canonicatum, aliorumque beneficiorum fit nomine ipsius Ecclesiae ab ipso Collegio, quamvis d. 17. n. 6. & 9. accedere videatur ad communiorem, dum ait: horum beneficiorum collationem seu nominationem, provisionem vel electionem spectare ad Capitulum. Porro dicta juris communis dispositio innititur rationi; quod beneficia ista erecta sint de bonis & juribus ipsius Ecclesiae, cujus nomine Capitulum confert, seu providet, ut id praesumitur, juxta dictam q. ante hanc penult.

Questio 673. An, & qualiter Episcopus conferre possit alterius diocesis beneficia unita beneficiis suae diocesis?

Respondeo: beneficium accessorie unitum beneficio alterius diocesis debet conferri per Episcopum illius diocesis, in quo est beneficium, cui unitur; quia sic Ecclesia unita evadit inferior, altera superior, & Praelatus superioris fit Praelatus utriusque. Frances de Ecclesiis Cathed. c. 8. n. 108. citans Gonz. *gl.* 5. §. 7. n. 24. & Per. de Perus. *tr. de unione.* c. 1. n. 1. Si autem aequè principaliter facta est unio, per utrumque Episcopum provideri debet. Frances *loc. cit.* citans Gonz. ubi ante. n. 57.

Questio 674. Quid possit Episcopus circa conferenda beneficia Ecclesiarum exemptarum?

1. **R**espondeo primo: exempta Ecclesia, beneficia regularia in ea existentia non spectant ad collationem Episcopi. Frances *loc. cit.* c. 30. n. 155. citans Gonz. *gl.* 23. n. 22. & Rotam. sed ad Praelatum, & Conventum simul, si sunt conventualia; si vero non sunt conventualia, ad Praelatum solum; quamvis in his multum deferatur consuetudini. Lott. l. 2. q. 21. num. 139. citans Sely. p. 2. q. 22. n. 45. & 51. Gonz. *gl.* 23. n. 20. & c. Secus est de secularibus: talia enim adesse possunt in Ecclesia exempta, & spectare ad provisionem Episcopi. Frances *loc. cit.* citans Abb. & Lamb. apud Duran. *decis.* 92. n. 17. Siquidem ex exemptione Ecclesiae non deducitur, quod beneficium sit exem-

ptum, cum aliud sit Ecclesia, aliud beneficium in Ecclesia; quia beneficium & Ecclesia constituunt duo corpora distincta, ut Abb. in cap. fin. de praeb. Frances n. 156. & 157.

2. Respondeo secundo: dum Papa mandat Episcopo, ut beneficium in sua diocesi proxime vacaturum conferat Titio, potest eidem conferre beneficium alias ab Episcopo exemptum: ex illa enim commissione patet, Papam non excitare officium ordinarium, sed quod faciat illum delegatum suum, adeoque sicut alius quilibet vi talis mandati Apostolici quodlibet beneficium in sua diocesi situm conferre possit, ita & Ordinarius seu Episcopus; cum officium ordinarium conferendi tunc per accidens habeat. Laym. ad c. grave. de off. jud. Ord. num. 2. citans Jo. And. in c. Abbatem. de rescript. in 6. & Cl. in Clem. unic. de excess. Praelat. n. primi anni.

3. Respondeo tertio: dum exempti, v. g. Abbates, habent Ecclesias pleno jure sibi subiectas (quod habere pleno jure subiectas aliud nihil importat signanter, quam institutionem, destitutionem, visitationem, correctionem. Paris. de rescript. l. 7. q. 15. n. 15. citans Paris. Cardinalem *conf.* 22. n. 14. volum. 4.) in illis Episcopus se non potest intrudere, Paris. *ibid.* n. 14. Sed de his alibi; vide Laym. in cap. sicut, de suppl. negl. Prael. à n. 7. & Lott. l. 1. q. 25. n. 57.

Questio 675. Quid Episcopus potestatis habeat circa beneficia conferenda in Ecclesiis regularibus non exemptis?

Respondeo: Episcopum fundare intentionem suam super libera potestate conferendi in illis beneficia; dum enim ei affuit jus commune, quod late patet ejus diocesis, non solum procedit respectu secularium, sed etiam regularium, ut dictum supra. Lott. l. 2. q. 21. num. 137. & ubi in iis proceditur per praesentationem vel electionem, Episcopus pariter fundatam habet intentionem pro jure instituendi, & confirmandi. Lott. *loc. cit.* n. 138.

Questio 676. Quid possit Episcopus circa beneficia conferenda suis consanguineis?

1. **R**espondeo primo: non impeditur Episcopus (idem est de collatore alio) quo minus beneficia vacantia per obitum consanguineo suo conferat, dummodo dignus sit, non obstante Bulla Pii V. Tond. *qq. benef.* l. 1. c. 33. n. 4. cum communi. addens n. 5. posse similiter Episcopum in favorem sui nepotis reservare pensionem: citat pro hoc Paris. de confident. q. 1. num. 20. Gratian. *discept. forens.* c. 617. n. 8.

2. Respondeo secundo: Episcopus resignata coram se pure & simpliciter conferre nequit consanguineis, affinibus & familiaribus propriis, (quod tamen intelligendum de familiaribus, qui actu deserviunt Episcopo, & continuam exercent commensalitatem in domo, ait Tond. l. 2. c. 3. §. 7. n. 3. citans Paris. de rescript. l. 5. q. 6. nu. 91. Fusc. de visit. l. 2. c. 20. n. 23. Marium Antonin. l. 1. resol. casu 34.) uti nec ipsius resignantis, etiam si id fieret multiplicatis per circuitum resignationibus, uti id expressè statutum per Bullam Pii V. *constit.* 58 ubi & gravissima poena adversus contravenientes statuta. Tond. *loc. cit.* nu. 8. Paris. de rescript. l. 5. q. 7. n. 188. Non tamen prohibetur beneficia resignata conferre consanguineis suis, seu resignantis, ubi